

Бібліотека зайняла оборону

30 вересня – Всеукраїнський день бібліотек

Є в Севастополі споруди, без яких місто уявити просто неможливо. Матроський клуб, літній майданчик «Черепашка», Графська пристань, театри ім. А. Луначарського та ім. Б. Лавреньова. Вони, як і багато інших, – невід’ємна частина історії міста, його обличчя й культурної спадщини. Серед найвідоміших особливе місце по праву посідає Центральна міська бібліотека ім. Л. М. Толстого. «Толстовка» – так ласкаво називають її городяни. У головній книгозбірні – 42 філії в місті, приміській і сільській зонах.

28

«Толстовку», одну з найстаріших бібліотек міста й Південного регіону України, відкрили в січні 1901 року як громадську бібліотеку. Розташовувалася вона на площі Таврійській (ріг Великої Морської), де нині кіно-театр «Перемога». Створення фонду розпочали приватні особи, котрі подарували книжки. Бібліотека була платною, плата – низькою, 1 рубль на рік. Тому цей заклад культури вважався найдоступнішим у місті. Історія книгозбірні – віддзеркалення епохи. Фонд бібліотеки був двічі цілковито знищений – у період революції та громадянської війни й під час Великої Вітчизняної. Відновили його завдяки книгам, які надіслали з усієї країни різноманітні бібліотеки й установи.

1953 року бібліотека отримала нове приміщення – спеціально зведену за проектом архітектора М. Ушакової споруду на вул. Леніна, 51. Це – один з найкрасивіших будинків у центрі міста, пам’ятник архітектури місцевого значення. Того ж року бібліотеці присвоїли ім’я великого російського письменника Льва Миколайовича Толстого. 1959-го був організований відкритий доступ читачів до книг для самостійного вибору необхідної літератури. Впродовж багатьох десятиліть Центральна міська бібліотека керує методичною роботою всіх книгозбірень міста, сільської та приміської зон. З 1971 року тут організовано централізовану бібліотечну систему (ЦБС) – першу в Україні.

Нині Центральна міська бібліотека ім. Л. Н. Толстого – центр друкованої та з 1995 року – електронної інформації, культури й дозвілля, депозитарій краєзнавчих видань, одне з найбільших державних сховищ, де зібрано майже 300 тисяч книжок, журналів, газет, нот, грамплатівок, електронних носіїв

та інших документів. У центральній книгозбірні створено дві локально-обчислювальні мережі, ведеться електронний каталог (близько 70 тисяч записів), електронна база даних містить майже 150 тисяч записів, сукупний електронний ресурс ЦМБ ім. Л. Н. Толстого – понад 600 тисяч записів, читачі мають доступ в Інтернет, до тематичних баз даних бібліотеки, електронного каталогу.

Щорічно багатющими фондами книгозбірні користуються десятки тисяч читачів, їм видають близько 400 тисяч джерел інформації, виконують понад 11 тисяч бібліографічних довідок. Чимало уваги приділяється організації дозвілля читачів. У літературно-музичній вітальні відбуваються зустрічі з письменниками, поетами, презентації нових видань, літературно-музичні вечори.

Нині життя «Толстовки» під загрозою: в лютому 2012 року Севастопольська держадміністрація ухвалила Розпорядження № 75-р «Про затвердження Плану заходів з наповнення бюджету міста й економного та раціонального використання коштів», де в пункті 6.11 пропонується таке: «Провести роботу з переведення бібліотек-філій КУ «ЦБС для дітей» і КУ «ЦБС для дорослих» В ПУНКТИ ВИДАЧІ ЛІТЕРАТУРИ» (КУ – комунальна установа. – *Прим. авт.*). Такі дії з боку міської влади в поєднанні з зебрацьким фінансуванням з міського бюджету (1,4 відсотка виділений 2011 року коштів на утримання всіх бібліотек!), а також дефіцитом бюджету з фонду оплати праці співробітників «ЦБС для дорослих» руйнують наявну понад 40 років систему організації бібліотечного обслуговування населення. Така ревна боротьба міськдержадміністрації за економію суперечить програмі «Нова якість соціальної по-

літики», запропонованої у виступі Президента України 7 березня 2012 року на розширеному засіданні Кабінету Міністрів. Ця програма передбачає спільну відповідальність уряду, Президента та органів місцевого самоврядування за поліпшення соціальних нормативів, а не їх погіршення. Згадане розпорядження Севастопольської держадміністрації неминуче призведе до ліквідації ЦБС, позаяк порушує «Мінімальні соціальні нормативи забезпечення населення публічними бібліотеками в Україні» (постанови Кабінету Міністрів України від 30 травня 1997 р. і 30 вересня 2009 р.).

«Толстовці» не сидять склавши руки й намагаються розв’язати проблему всіма доступними способами. Не сподіваючись на керівництво міста, ЦМБ ім. Л. Н. Толстого зверталася до спонсорів, використовувала виключно власні кошти і гранти, зокрема для впровадження й підтримки сучасних комп’ютерних технологій. Для зберігання книг та інших матеріалів бібліотеці давно потрібно приміщення, але досі навіть не вирішено питання про створення проекту майбутньої прибудови до основної споруди. А наразі проблема обростає нехорошими чутками, які викликають жах і в працівників бібліотеки, і в читачів.

Хтось з чиновників нещодавно публічно оголосив, що бібліотека не цікава місту, оскільки нерентабельна. А хтось із депутатів упевнено заявив: без неї можна обійтись. Усе це має і спільний знаменник – чергову «культурну революцію» на шкоду собі та людям. Тому севастопольські бібліотекарі, не чекаючи «милостині від природи», написали відкритого листа Президенту з проханням захистити культурну спадщину від тимчасовиків при владі.